

Nr 296

Av fröken Nordström och fru Svenson, om anslag till Svenska Blå stjärnan.

(Lika lydande med motion nr 340 i Andra kammaren)

Bristen på kvinnlig arbetskraft inom lantbruket har orsakat, att ladugårdsarbetet i allt större utsträckning skötes av manlig personal. I händelse av krig blir en stor del av denna personal inkallad till militärtjänst — ett faktum som måhända inte tillräckligt uppmärksammas. Det är orealistiskt att tro, att lantbrukarhustrurna utan vidare skulle vara i stånd att fylla dessa uppgifter. Även i de fall där hustru eller döttrar verkligen kan mjölka och sköta en kreatursbesättning — vilket långt ifrån alltid är fallet — är det orimligt att familjens kvinnliga medlemmar skulle förslå till att ensamma utföra arbetet vid de större gårdarna vid sidan av de arbetsuppgifter som normalt åvilar dem. Blockorganisationerna träder visserligen in, men det är fullt klart att det skulle komma att råda stor brist på personal som är kapabel att mjölka och utfodra husdjuren. Här fordras ju också folk som omedelbart kan rycka in.

Svenska Blå stjärnan har på sitt program upptagit uppgiften att utbilda kvinnor till djurvårdare för lantbrukets behov och kontraktbinda dem att i händelse av krig ställa sig till förfogande för dessa uppgifter. Lantbruksstyrelsen har godkänt kurser och utbildningsplaner för denna verksamhet, och i viss omfattning bedrivs den vid lantmannaskolor och lantbruksskolor, i övrigt vid privata gårdar. Det är omvittnat från bl. a. rektorer vid ifrågavarande skolor, att stjärnsystrarna efter genomgången kurs är väl skickade att fullgöra avsedd tjänst.

F. n. finns ca 1 300 utbildade stjärnsystrar kontrakterade för det ekonomiska försvarets behov och avsedda för lantbruket. Detta är förvisso endast en bråkdel av det behov som skulle föreligga om kriget kom. Även i fredstid skulle lantbrukarna ha stor nytta av dessa stjärnsystrar, om de i större antal än nu funnes tillgängliga som semestervikarier och tillfällig arbetskraft vid djurbesättningarna vid ökad arbetsanhopning, sjukdomsfall, inkallelse till militär repetitionsutbildning o. d.

Svenska Blå stjärnan skulle utan större svårighet kunna rekrytera betydligt flera stjärnsystrar för lantbruket. Föreningen bedriver en omfattande ungdomsverksamhet för flickor i åldern 12—17 år, där tonåringarnas sunda intresse för djur tillgodoses och utvecklas. Vid uppnådda 16 år

önskar de ofta utbilda sig till stjärnsystrar. Men eleverna tvingas att själva erlægga för dem dryga kostnader för denna utbildning, som dock är avsedd att tillgodose ett samhällsnyttigt ändamål. Blå stjärnan har inga statsanslag för denna verksamhet och kan inte i tillräcklig utsträckning ekonomiskt stödja utbildningen med egna medel.

Denna för totalförsvaret viktiga uppgift kan därför inte nöjaktigt tillgodoses, och hundratals ungdomar, som skulle vilja göra en insats på detta område, anser sig inte ha råd att göra det.

Grundläggande kurs i allmän djurvård enligt Blå stjärnans av lantbruksstyrelsen fastställda kursplan är till fyllest för tecknande av kontrakt och omfattar två veckor. Kostnaden belöper sig på ca 200 kr. per elev. Med en beräknad utbildning av 150 elever per år utgör kostnaden ca 30 000 kr.

Chefen för försvarsdepartementet har i fjärde huvudtiteln (punkt 61) föreslagit ett anslag till Svenska Blå stjärnan på 20 000 kr. Detta anslag är helt avsett för utbildning för militärt ändamål. Chefen för jordbruksdepartementet har i nionde huvudtiteln (punkt 77) föreslagit ett anslag till Blå stjärnan på 2 200 kr., avsett för utbildning av laboratoriepersonalen. Inget av dessa anslag kan användas för utbildning av personal för lantbruket. För i denna motion angivet ändamål bör ett särskilt anslag anvisas under nionde huvudtiteln. Anslaget bör uppföras som delpost 22 (ny delpost) under rubriken F., Undervisningsanstalter på jordbrukets område m. m., förslagsvis med beteckningen *Bidrag till Svenska Blå stjärnan*. Anvisningen för budgetåret 1963/64 bör omfatta 30 000 kr.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta att anslå 30 000 kr. för den utbildning av stjärnsystrar som Svenska Blå stjärnan bedriver i enlighet med vad i motionen anges och som följd härav till en under rubriken F. Undervisningsanstalter på jordbrukets område m. m. uppförd delpost 22 (ny delpost) med den förslagsvisa beteckningen *Bidrag till Svenska Blå stjärnan* för budgetåret 1963/64 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1963

Margareta Nordström

Gärda Svenson